Р Е П У Б Л И К А Б Ъ Л Г А Р И Я

Н А Р О Д Н О С Ъ Б Р А Н И Е

Проект

З А К О Н

за изменение и допълнение на Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България

(Обн., ДВ, бр. 35 от 2009 г.; изм. и доп., бр. 74, 82, 93 и 99 от 2009 г. и бр. 16 и 88, 98 и 101 от 2010 г.)

§ 1. В чл. 33, ал. 1 думите „Съвместното оперативно командване, началниците” се заменят с „Съвместното командване на силите, командирите”.

§ 2. В чл. 50 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 се създават т. 8 и 9:

„8. Военно-географската служба;

9. Стационарната комуникационна и информационна система.”

2. В ал. 3 след думите „Министерството на отбраната” се добавя „и структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната извън посочените в ал. 1”.

§ 3. В чл. 60а ал. 2 се изменя така:

„(2) Българската армия включва:

1. Съвместно командване на силите и военни формирования на пряко подчинение на командващия на Съвместното командване на силите;

2. три вида въоръжени сили:

а) Сухопътни войски;

б) Военновъздушни сили;

в) Военноморски сили.”

§ 4. Член 60б се изменя така:

„Чл. 60б. (1) Съвместното командване на силите се ръководи от командващ, подпомаган от щаб.

(2) Командващият на Съвместното командване на силите осъществява командването и оперативното управление на пряко подчинените му военни формирования, както и командването на формирования от видовете въоръжени сили при провеждането на съвместни операции.”

§ 5. Член 60в се изменя така:

„Чл. 60в. (1) Командванията на Сухопътните войски, на Военновъздушните сили и на Военноморските сили се ръководят от командири, подпомагани от щабове.

(2) Командирите на Сухопътните войски, на Военновъздушните сили и на Военноморските сили са непосредствено подчинени на командващия на Съвместното командване на силите и осъществяват командването и оперативното управление на подчинените им военни формирования.

(3) Щабът на Съвместното командване на силите и щабовете на Сухопътните войски, на Военновъздушните сили и на Военноморските сили са функционално интегрирани в единно оперативно ниво за управление.”

§ 6. Член 60г се отменя.

§ 7. Създава се нов чл. 60д:

„Чл. 60д. (1) Съвместното командване на силите, Сухопътните войски, Военновъздушните сили и Военноморските сили са юридически лица - второстепенни разпоредители с бюджетни кредити към министъра на отбраната, които отговорят за:

1. управлението и поддържането на предоставените им за управление имоти;

2. самостоятелното разходване на средства за доставки, строителство и услуги, доколкото то не се извършва от министъра на отбраната и в рамките на определения им от министъра на отбраната лимит;

3. съхраняването и разпореждането с излишните им движими вещи с изключение на разпореждането с въоръжението, боеприпасите, бойната и специалната техника.

(2) Военните формирования, подчинени на Съвместното командване на силите и на видовете въоръжени сили, са разпоредители с бюджетни

кредити съответно към Съвместното командване на силите, Сухопътните войски, Военновъздушните сили и Военноморските сили от по-ниска степен.”

§ 8. Досегашният чл. 60д става чл. 60е и в него думите „Съвместното оперативно командване, видовете въоръжени сили и формированията за подготовка, поддръжка и логистично осигуряване от състава на Българската армия” се заменят с „военните формирования и структури от въоръжените сили”.

§ 9. В чл. 64 се правят следните изменения:

1. В т. 1 думите „без оръжие” и „до тип „Фрегата” се заличават.

2. В т. 2 числото „200” се заменя с „600” и думите „до тип „Фрегата” се заличават.

§ 10. В чл. 72 ал. 2 се изменя така:

„(2) Националният контрол върху формированията по ал. 1 се осъществява за съвместните операции - от командващия на Съвместното командване на силите, за самостоятелните операции - от съответния командир на вида въоръжена сила, а непосредственото командване и контрол - от съответния командир в зоната на операцията.”

§ 11. В чл. 78 след думите „Националната гвардейска част” се добавя „Военно-географската служба, Стационарната комуникационна и информационна система”.

§ 12. В чл. 81, ал. 3 думите „от началниците на видовете въоръжени сили” се заменят с „от командващия на Съвместното командване на силите, от командирите на видовете въоръжени сили”.

§ 13. В чл. 83, ал. 5 думите „чрез командващия на Съвместното оперативно командване или чрез началниците” се заменят с „или чрез командващия на Съвместното командване на силите или чрез командирите”.

§ 14. В чл. 94, ал. 2 изречение първо се изменя така:

„Във военните академии, висшите военни училища и професионалните колежи се извършва специализирано обучение, придобива се квалификация и професионална подготовка от военнослужещите, цивилните служители, както и от служители от други министерства и ведомства и от граждани при условия и по ред, определени с акт на министъра на отбраната.”

§ 15. В чл. 97 се правят следните изменения и допълнения:

1. Създава се нова ал. 5:

„(5) Инструкторите във военните академии и висшите военни училища са военнослужещи, които провеждат професионално практическо обучение.”

2. Досегашната ал. 5 става ал. 6.

3. Досегашната ал. 6 става ал. 7 и в нея думата „инструкторите” се заменя с „инструкторите-специалисти”.

§ 16. Създават се чл. 105а и 105б:

„Чл. 105а. (1) Военно-географската служба е военно формирование за осигуряване на геоинформация и извършване на специализирани дейности по Закона за геодезията и картографията.

(2) Военно-географската служба е юридическо лице - второстепенен разпоредител с бюджетни кредити към министъра на отбраната.

(3) Устройството и дейността на Военно-географската служба се определят с правилник на министъра на отбраната.

Чл. 105б. (1) Стационарната комуникационна и информационна система е военно формирование за осъществяване на комуникационно-информационната поддръжка на въоръжените сили, на Министерството на отбраната с другите ведомства и за осигуряване експлоатацията и поддръжката на информационната среда в интерес на отбраната и сигурността на страната.

(2) Стационарната комуникационна и информационна система е юридическо лице - второстепенен разпоредител с бюджетни кредити към министъра на отбраната.

(3) Устройството и дейността на Стационарната комуникационна и информационна система се определят с правилник на министъра на отбраната.”

§ 17. В чл. 106 ал. 4 се отменя.

§ 18. В чл. 239 се правят следните изменения и допълнения:

1. Създава се нова ал. 2:

„(2) В учебните центрове по ал. 1 могат да се обучават и войници (матроси) за присвояване на първо сержантско (старшинско) звание.”

2. Досегашната ал. 2 става ал. 3.

§ 19. В чл. 260 се правят следните изменения и допълнения:

1. Създава се нова ал. 4:

„(4) Министърът на отбраната определя реда и начина за изчисляване на разходите за издръжка, обучение, квалификация и/или преквалификация.”

2. Досегашната ал. 4 става ал. 5 и се изменя така:

„(5) Сумата по ал. 1 и 3 се удържа изцяло от обезщетенията и другите вземания, които задълженото лице има право да получи.”

3. Създава се ал. 6:

„(6) В случай че сумата по ал. 1 и 3 не може да се събере по реда на ал. 5, както и в случаите по ал. 2 вземането се събира по реда на Гражданския процесуален кодекс въз основа на извлечение от счетоводните книги или документ, установяващ размера на вземането, издаден по реда на ал. 4.”

§ 20. В чл. 290, ал. 2 думите „постоянният секретар на отбраната и” се заличават.

§ 21. В чл. 297 ал. 2 и 3 се отменят.

§ 22. В чл. 332 думите „чл. 103, ал. 5” се заменят с „чл. 104, ал. 3”.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 23. Длъжностните наименования и възнагражденията на цивилните служители в Националната гвардейска част се приравняват на длъжностните наименования и възнагражденията на цивилните служители по служебно или по трудово правоотношение от изпълнителна агенция към министъра на отбраната.

§ 24. Военнослужещите, завършили до 1 септември 2007 г. обучение в центровете за професионално обучение на сержанти към висшите военни училища с продължителност не по-малко от 3 месеца, могат да се повишават във военно звание „младши сержант” (старшина II степен) по ред, определен с правилника за прилагане на закона.

§ 25. В § 1, т. 1 от Допълнителните разпоредби на Закона за военноинвалидите и военнопострадалите (обн., ДВ, бр. 27 от 2005 г.; изм. и доп., бр. 88 от 2005 г., бр. 110 от 2008 г., бр. 35 от 2009 г. и бр. 16 от 2010 г.) думите „както и за времето, през което са на наборна военна служба” се заличават.

§ 26. В чл. 7, ал. 2, т. 2 от Закона за защита от дискриминация (обн., ДВ, бр. 86 от 2003 г.; изм. и доп., бр. 70 от 2004 г., бр. 105 от 2005 г., бр. 30

и 68 от 2006 г., бр. 59 и 100 от 2007 г., бр. 69 и 108 от 2008 г., бр. 42, 74 и 103 от 2009 г. и бр. 97 от 2010 г.) думите „кадровата военна” се заменят с „изпълнение на военната”.

§ 27. В Закона за преминаването през и пребиваването на територията на Република България на съюзнически и на чужди въоръжени сили (обн., ДВ, бр. 102 от 2005 г.; изм. и доп., бр. 35 от 2009 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 13, ал. 1, т. 3 думите „без ядрени и енергийни установки” се заменят с „без ядрени енергийни установки или въоръжени с ядрено оръжие”.

2. В чл. 14 се създава ал. 5:

„(5) При искания за провеждане на неофициални и рутинни посещения на кораби на държава – членка на НАТО, или под командването на НАТО те се отправят до Министерството на отбраната, като се прилага Стандартизационното споразумение на НАТО за процедурите при посещения в пристанища на държави – членки на НАТО и нечленуващи в НАТО, от военноморските кораби на държавите от НАТО.”

3. Създава се чл. 15а:

„Чл. 15а. (1) Министерството на външните работи осигурява предоставянето на реципрочна основа на постоянни (блокови) дипломатически разрешения с продължителност до 12 месеца за плавания в териториалното море на Република България, влизане във вътрешните морски води и посещения в български пристанища на военни кораби от състава на съюзнически въоръжени сили и кораби, наети от министерствата на отбраната на съюзнически държави, с щатното си въоръжение за реализация на неофициални и рутинни посещения, свързани с участието им в мероприятия по чл. 13, ал. 1, т. 3.

(2) Исканията за получаване на разрешенията по ал. 1 се отправят по реда на чл. 14, ал. 1.

(3) Разрешенията по ал. 1 се съгласуват по компетентност с Министерството на отбраната относно възможностите за удовлетворяване на постъпващите искания и поставяне на евентуални ограничения.

(4) Оперативната информация относно конкретните посещения на съюзнически военни кораби, включени в обхвата на постоянните дипломатически разрешения, постъпва в Министерството на отбраната и във Военноморските сили на Република България във формат, регламентиран от Стандартизационното споразумение на НАТО за процедурите при посещения

в пристанища на държави – членки на НАТО и нечленуващи в НАТО, от военноморските кораби на държавите от НАТО.”

§ 28. В чл. 3, ал. 1 от Закона за достъп и разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия (обн., ДВ, бр. 102 от 2006 г.; изм. и доп., бр. 41, 57 и 109 от 2007 г., бр. 69 от 2008 г., бр. 25, 35, 42, 82 и 93 от 2009 г. и бр. 18, 54 и 97 от 2010 г.) т. 15 се изменя така:

"15. началникът и заместник-началниците на отбраната, командващият, заместник-командващият и началникът на щаба на Съвместното командване на силите, командирите, заместник-командирите и началниците на щабовете на Сухопътните войски, на Военновъздушните сили и на Военноморските сили.”

§ 29. В § 1, т. 3 от Допълнителните разпоредби на Закона за защита на класифицираната информация (обн., ДВ, бр. 45 от 2002 г.; попр., бр. 5 от 2003 г.; изм. и доп., бр. 31 от 2003 г., бр. 52, 55 и 89 от 2004 г., бр. 17 и 82 от 2006 г., бр. 46, 57, 95 и 109 от 2007 г., бр. 36, 66, 69 и 109 от 2008 г., бр. 35, 42, 82 и 93 от 2009 г. и бр. 16 и 88 от 2010 г.) думите „Министерството на отбраната, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната, Съвместното оперативно командване и трите вида въоръжени сили от Българската армия, включително техните поделения, подразделения и структурни звена” се заменят с „Министерството на отбраната и определени от министъра на отбраната структури на пряко подчинение на министъра на отбраната и формирования от Българската армия”.

§ 30. В чл. 19 от Закона за народната просвета (обн., ДВ, бр. 86 от 1991 г.; изм. и доп., бр. 90 от 1996 г., бр. 36, 124 и 153 от 1998 г., бр. 67 и 68 от 1999 г., бр. 90 и 95 от 2002 г., бр. 29, 71, 86 и 114 от 2003 г., бр. 40 от 2004 г., бр. 28, 94, 103 и 105 от 2005 г., бр. 41 и 105 от 2006 г., бр. 113 от 2007 г., бр. 50 от 2008 г., бр. 35, 36 и 74 от 2009 г. и бр. 50 и 78 от 2010 г.) ал. 4 се отменя.

§ 31. Законът влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник" с изключение на разпоредбите на § 1-8, § 10-13, § 16-17 и § 28, които влизат в сила от 1 юли 2011 г.

Законът е приет от 41-ото Народно събрание на …… 2011 г. и е подпечатан с официалния печат на Народното събрание.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ:

(Цецка Цачева)

М О Т И В И

към проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България

С предложения Закон за изменение и допълнение на Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България се усъвършенства нормативната уредба, регламентираща отбраната и дейността на въоръжените сили като част от политическите усилия и воля за реализация на резултатите от прегледа на структурата на силите. Промените в закона произтичат от приетата с Решение на Народното събрание от 28 октомври 2010 г. Бяла книга за отбраната и въоръжените сили на Република България.

Най-съществените предложения за изменение и допълнение на Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България (ЗОВСРБ) са следните:

1. Предвидената с Бялата книга за отбраната и въоръжените сили на Република България нова структура на въоръжените сили, промените в системата за командване и управление и в организационното изграждане на въоръжените сили, както и новите количествени показатели и новите оперативни способности изискват законодателна уредба, гарантираща извършването на реорганизация на командната структура на въоръжените сили. За целта се предвижда към състава на въоръжените сили да се включат две нови структури - Военно-географската служба и Стационарната комуникационна и информационна система, които ще бъдат военни формирования - структури на пряко подчинение на министъра на отбраната - юридически лица, второстепенни разпоредители с бюджетни кредити към министъра на отбраната. С цел обезпечаване изпълнението на военната служба на военнослужещите от Министерството на отбраната и от структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната, създадени по реда на Закона за администрацията, изрично се предвижда, че те са част от личния състав на въоръжените сили.

2. Във връзка с въвеждането на нова командна структура на Българската армия съгласно приетата Бяла книга за отбраната и въоръжените сили в § 3 от законопроекта се предвижда Българската армия да включва Съвместно командване на силите, военни формирования на пряко подчинение на командващия на Съвместното командване на силите и три вида въоръжени сили: Сухопътни войски, Военновъздушни сили и Военноморски сили. Предвижда се Съвместното командване на силите и командванията на видовете въоръжени сили да се ръководят съответно от командващ и командири, които се подпомагат от щабове. На Съвместното командване на силите се възлага планирането и провеждането на съвместните операции. Щабът на Съвместното

командване на силите и щабовете на Сухопътните войски, на Военновъздушните сили и на Военноморските сили са функционално интегрирани в единно оперативно ниво за управление, в което доминираща характеристика е съвместността. Командирите на Сухопътните войски, на Военновъздушните сили и на Военноморските сили са непосредствено подчинени на командващия на Съвместното командване на силите. Съвместността и функционалната интеграция на оперативно ниво ще позволи да се оптимизират числеността на личния състав и организационната структура на щабовете без дублиране на функции и задачи. Командирите на видовете въоръжени сили ще могат да планират и провеждат самостоятелни операции.

3. Предлага се Съвместното командване на силите, Сухопътните войски, Военновъздушните сили и Военноморските сили да са юридически лица - второстепенни разпоредители с бюджетни кредити към министъра на отбраната, които отговорят за: управлението и поддържането на предоставените им за управление имоти; самостоятелното разходване на средства за доставки, строителство и услуги, доколкото то не се извършва от министъра на отбраната и в рамките на определения им от министъра на отбраната лимит; съхраняването и разпореждането с излишните им движими вещи с изключение на разпореждането с въоръжението, боеприпасите, бойната и специална техника. Това законодателно решение съответства на възприетата практика в НАТО. Целта е командващият на Съвместното командване на силите и командирите на видовете въоръжени сили да имат законовата възможност да осъществяват предвидените дейности с въведените ограничения. По този начин планирането и програмирането ще следват линията на подчиненост в Българската армия, ще се улесни планирането на операциите и мисиите и тяхното остойностяване, ще се улесни поддръжката на отделните военни формирования и срочното задоволяване на възникващите им потребности.

4. С направените предложения за изменения и допълнения в § 9 от законопроекта се цели хармонизиране на режима на разрешаване от министъра на отбраната на изпращане и използване на военнослужещи и/или военна техника и оборудване извън територията на Република България от гледна точка на състав и брой на силите с режима, установен в Закона за преминаването през и пребиваването на територията на Република България на съюзнически и на чужди въоръжени сили. Целта е да се постигне хармонизиране и с практиката в провеждане на военното сътрудничество със съюзническите държави, НАТО и Европейския съюз. Това ще доведе до по-голяма оперативност при организиране и участие в мероприятията по чл. 64, т. 1 и 2 от ЗОВСРБ, попадащи в компетентността на министъра на отбраната.

5. В § 17 от законопроекта се предлага отмяна на чл. 106, ал. 4 от ЗОВСРБ, тъй като проверките на бойната подготовка, отбранително-мобилизационната подготовка, войсковия ред и дисциплината и на оперативните способности на формированията от Българската армия с оглед

спецификата на посочените дейности следва да се извършват от структури в Българската армия.

6. С § 19 от законопроекта се предлагат изменения и допълнения в разпоредбата чл. 260 от ЗОВСРБ. С предложените промени се регламентира редът за събиране на дължими от военнослужещи на Министерството на отбраната разходи за издръжка, обучение и квалификация, като се предвижда министърът на отбраната да определя реда и начина за изчисляване на разходите за издръжка, обучение, квалификация и/или преквалификация. Целта е повишаване събираемостта на тези суми, както и подобряване на предвидената в разпоредбата защита по исков ред на тези вземания в полза на ведомството.

7. В § 21 от законопроекта се предлага отмяна на чл. 297, ал. 2 и 3 от ЗОВСРБ. Посочените законови разпоредби на практика са неприложими, тъй като в Министерството на отбраната, в структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и в Българската армия няма длъжности за военнослужещи и цивилни служители с еднакви функционални или образователно-квалификационни изисквания. Функционалните задължения на военнослужещите са не само разписаните в длъжностните характеристики за отделните длъжности, но и тези, произтичащи от ЗОВСРБ, правилника за прилагането му, уставите на въоръжените сили и административните актове по военната служба. Фактът, че съгласно чл. 134 и 135 от ЗОВСРБ военната служба е държавна служба с особено предназначение за подготовка и осъществяване на въоръжена защита на страната и в мирно време се изпълнява като професия, регламентирана с посочените по-горе актове, е в основата на законодателното решение за обособяване на отделно правоотношение по изпълнението на военната служба, различно от другите правоотношения по полагане на труд. Спецификата на военната служба налага на лицата, изпълняващи военни задължения, да преминават специална военна подготовка и по отношение на тях има специфични изисквания за заемане на длъжността – физически, възрастови и ограничения за заемане на конкретна длъжност, произтичащи от придобиването на определена квалификация. От ограниченията, произтичащи от статуса на военнослужещите, се открояват липсата на право на членство в политически партии, движения или коалиции с политически цели, както и предприемането на действия по служба, с които да се нарушава политическата неутралност; забраната за извършване на пропагандна и агитационна дейност в полза или във вреда на политически партии, движения или коалиции с политически цели, на синдикални организации и на кандидати за изборни длъжности; забраната за участие в събрания, митинги и манифестации на политически партии, движения или коалиции с политически цели, когато носят военна униформа; забраната за отказ от изпълнение на служебните си задължения по религиозни, атеистични, политически и идеологически мотиви и т.н. Военнослужещите са длъжни по всяко време на денонощието да бъдат на разположение за изпълнение на задълженията си, свързани с военната служба. На тях могат да им се възлагат задачи в условията на непосредствена опасност

за здравето и живота им при условия и по ред, определени с уставите на въоръжените сили.

Образователно-квалификационните изисквания на длъжностите за военнослужещите и цивилните служители не са еднакви. По отношение на военнослужещите се изисква наличието на военна квалификация, допълнителна военна квалификация, придобито военно звание, като всички тези компоненти са свързани и се придобиват единствено и само във военните академии, висшите военни училища и професионалните колежи. Различни са начинът на подбор и изискванията за заемане на конкретна длъжност – за военнослужещите има изискване за минимален и максимален срок за престояване в длъжност и във военно звание.

8. Във връзка с новата правна уредба в законопроекта са предложени изменения в Закона за защита от дискриминация, Закона за достъп и разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия, Закона за защита на класифицираната информация и Закона за народната просвета.

9. С измененията и допълненията на Закона за преминаването през и пребиваването на територията на Република България на съюзнически и на чужди въоръжени сили се цели установяване на специална процедура за своевременно организиране и провеждане на мероприятията, свързани с изпълнението на посочените в него международни договори. Създават се необходимите предпоставки за прилагане на стандартизационните споразумения и процедури на НАТО относно неофициалните и рутинните посещения на плавателни съдове на съюзнически държави в Република България. Постига се хармонизиране на практиките на тези държави.

10. Предлага се отмяна на чл. 19, ал. 4 от Закона за народната просвета. По този начин военнослужещите и цивилните служители на Министерството на отбраната - родители на децата, настанени в държавните детски градини към Министерството на отбраната, ще заплащат такси в размери, определени от общинския съвет, в съответствие със Закона за местните данъци и такси, както останалите родители или настойници на деца, настанени в детските градини.

Предложените изменения и допълнения в ЗОВСРБ ще се извършат в рамките на бюджета на Министерството на отбраната за съответната година.

МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ:

(Бойко Борисов)